

Väljaandja: Riigikogu
Akti liik: seadus
Teksti liik: algtekst
Jõustumise kp: 01.01.2013
Avaldamismärge: RT I, 30.05.2012, 1

Välja kuulutanud
Vabariigi President
21.05.2012 otsus nr 96

Ülikooliseaduse, rakenduskõrgkooli seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus

Vastu võetud 10.05.2012

§1. Erakooliseaduse muutmine

Erakooliseaduses (RT I, 12.12.2011, 3) tehaksejärgmised muudatused:

1) paragrahvi 14 pealkirjas asendatakse sõnad "ja riiklikkoolitustellimus" sõnadega "tegevustoetus ja riiklik koolitustellimus";

2) paragrahvi 14 lõige 9 muudetakse ja sõnastataksejärgmiselt:

"(9) Erakool võib taotleda riiklikkukoolitustellimust kutseõppe läbiviimiseks vastavalt kutseõppeasutuse seaduselening tegevustoetust kõrgharidustaseme õppe läbiviimiseks vastavalt rakenduskõrgkooliseadusele ja ülikooliseadusele.";

3) paragrahvi 22 lõige 3 muudetakse ja sõnastataksejärgmiselt:

"(3) Kui erakool on tegevustoetust taotlenud ningtegevustoetuse eraldamine on riiklikult vajalik, kaetakse erakooli vastavalõppekaval kõrgharidustaseme õppe läbiviimise kulud tegevustoetuse mahus riigirakenduskõrgkoolidele ja avalik-õiguslikele ülikoolidele õigusaktidegakehtestatud alusel, tingimustel ja korras.";

4) paragrahvi 22 lõikes 5 asendatakse sõnad "Riiklikustkoolitustellimusest" sõnadega "Riiklikust koolitustellimusest jategevustoetusest";

5) paragrahvi 22 täiendatakse lõikega 6¹järgmises sõnastuses:

"(6¹) Kui erakoolile eraldatakse tegevustoetust, on erakooli pidajal õigus nõuda üliõpilaselt, kes õpibõppekaval, millel õppe läbiviimise kulud kaetakse tegevustoetuse vahenditest, õppekulude osalist hüvitamist ülikooliseaduse §-s 13³ ja rakenduskõrgkooli seaduse § 27 lõigetes 5–15 sätestatud alustel ning erakooli pidajal ei ole nimetatud üliõpilaselt õigus nõudaõppemaksu."

§ 2. Halduskoostöö seaduse muutmine

Halduskoostöö seaduse (RT I, 17.11.2011, 3) § 13 lõike 1 punktis 2 asendatakse lauseosa "§ 13 lõikes 2" lauseosaga "§ 50 lõikes 4".

§3. Kutseõppasutuse seaduse muutmine

Kutseõppeasutuse seaduse (RT I, 08.07.2011, 9) § 33 lõike 1 kolmas lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

"Riikliku koolitustellimuse koostamisel lähtutakse riigi strateegilistest ja valdkondlikest arengukavadest, tööjõuvajaduseuringutest ja prognoosidest ning arvestatakse kõrgharidustaseme õppeläbiviimise valdkondadega."

§4. Rakenduskõrgkooli seaduse muutmine

Rakenduskõrgkooli seaduses (RT I, 12.12.2011, 6) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 12¹täiendatakse lõikega 2¹järgmises sõnastuses:

”(2¹) Rakenduskõrgkool võimaldabüliõpilasel kuulata loenguid või muul viisil osaleda õppetöös ning sooritadaeksameid, arvestusi või muul viisil täita õppekava rakenduskõrgkooli nõukogukehtestatud korras.”;

2)paragrahvi 12¹lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”(3) Õppekava nominaalkestuse hulka ei arvestataüliõpilase akadeemilist puhkust. Akadeemilisel puhkusel viibides ei oleüliõpilasel õigus täita õppekava, välja arvatud juhul, kui ta on:

- 1) keskmise, raske või sügava puudega isik või
- 2) alla 3-aastase lapse või puudega lapse vanem või eestkostja või
- 3) akadeemilisel puhkusel seoses kaitseväeteenistuseläbimisega.”;

3) paragrahvi 15¹lõikes 3 asendatakse sõnad”õppekava ja kutseharidusstandardit” sõnadega ”õppekava, finantseerimist jakutseharidusstandardit”;

4)paragrahvi15²lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”(5) Magistriõppe alustamisingimus on bakalaureusekraad, rakenduskõrghariduse õppekava alusel omandatudkõrgharidus või nendele vastav kvalifikatsioon.”;

5)paragrahvi 18 lõige 3 muudetakse ja sõnastataksejärgmiselt:

”(3) Osakoormusega õppes täidab üliõpilane igaõppeaasta lõpuks õppekava kohaselt täitmisele kuuluva õppe mahustkumulatiivselt 50 kuni 75 protsenti.”;

6) paragrahvi 18 lõike 4 kolmandast lausest jäetaksevälja sõnad ”ja rakenduskõrgkool võib üliõpilaselt nõuda õppekuludehüvitamist”;

7)paragrahvi 24 lõiget 1 täiendatakse punktiga 2¹järgmises sõnastuses:

”2¹) omandada kõrgharidust õppekulusidhüvitamata, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti”;

8)paragrahvi 26 lõige 1 muudetakse ja sõnastataksejärgmiselt:

”(1) Kõrgharidustaseme õppe läbiviimise kuludkaetakse rakenduskõrgkoolile riigieelarvest eraldatava tegevustoetuse mahus jaõppekulude hüvitamisest laekunud vahenditest. Kutseõppe läbiviimise kuludkaetakse vastavalt kutseõppeasutuse seadusele.”;

9)paragrahv 27 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”§27. Tegevustoetuse eraldamine ja õppekulude hüvitamine

(1) Rakenduskõrgkoolidele riigieelarvestkõrgharidustaseme õppe läbiviimise vahendite määramisele kohaldatakseülikooliseaduse § 50¹lõigetes 1–3 sätestatud.

(2) Sisekaitselele rakenduskõrgkoolilekõrgharidustaseme õppe läbiviimiseks tegevustoetuse eraldamise alused,tingimused ja korra kehtestab siseminister määrusega.

(3) Riigikaitselele rakenduskõrgkooli õppekohtadearvu kinnitab kaitseminister kaitseväge juhataja ettepanekul.

(4) Rakenduskõrgkoolile tegevustoetuse eraldamisekskinnitab haridus- ja teadusminister käskkirjaga, arvestades muu hulgasprognoositavat kõrgharidusega spetsialistide vajadust tööturul ningministeeriumide, omavalitsusüksuste liitude ja registreeritud kutse- jaerialaliitude ettepanekutega. Tegevustoetuse eraldamise käskkirjas määratakse:

- 1) tegevustoetuse maht;
- 2) rakenduskõrgkooli ülesannetest ning riigivajadustest lähtuvad kõrgharidustaseme õppe läbiviimise ulatust, kvaliteeti jatulemuslikkust puudutavad kohustused;
- 3) erandid, mille kohaselt rakenduskõrgkoolil ei ole õigust nõuda õppekulude osalist hüvitamist üliõpilaselt, kes õpib õppekavalvõi õppesuunal, mille õppekeel on eesti keelest erinev keel, või kes ei olealgavaks semestriks täitnud kumulatiivselt eelmistel semestritel õppekavakohaselt täitmisele kuuluvat õppe mahtu või käesoleva paragrahvi lõikes 7nimetatud üliõpilaselt;
- 4) õppekavad, mille alusel on rakenduskõrgkoolillubatud läbi viia ainult osakoormusega õpet;
- 5) riiklikult olulised rakenduskõrgkooliõppetegevust toetavad tegevused;
- 6) ülikooliseaduse § 50¹lõike 9alusel kehtestatud üliõpilaste stipendiumide stipendiumifondi eraldamise alusedja maht kõrgharidustaseme õppe läbiviimise ulatuse, kvaliteedi jatulemuslikkuse tagamise eesmärgil;
- 7) aruandluse vorm.

(5) Õppekulude hüvitamist ei oleõigust nõuda üliõpilaselt, kes:

- 1) õpibtäiskoormusega õppekaval, mille õppekeel on eesti keel, ja on algavakssemestriks täitnud kumulatiivselt eelmistel semestritel õppekava kohaselttäitmisele kuuluva õppe mahu;

2) õpiõppesuunal või õppekaval, millel õppimiseks on tegevustoetuseeraldamise käskkirjaga kinnitatud käesoleva lõike punktis 1 sätestatusterinevad nõuded.

(6) Rakenduskõrgkoolil on õigus, juhul kui tegevustoetuse eraldamise käskkirjaga ei ole kinnitatud teisiti, nõuda õppekulude osalist hüvitamist:

- 1) üliõpilaselt, kes õpib täiskoormusega õppekaval, mille õppekeel on eesti keel, ja ei ole algavaks semestriks täitnud kumulatiivselt eelmistel semestritel õppekavakohaselt täitmisele kuuluvat õppe mahtu;
- 2) üliõpilaselt, kes õpib osakoormusega või eesti keelest erineva õppekeelega õppekaval;
- 3) käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud üliõpilaselt.

(7) Isikule, kellelt ei ole vähemalt poole õppekava nominaalkestuse jooksul nõutud õppekulude hüvitamist, ei kohaldata läbitud õppekava kolmekordse nominaalkestuse jooksul samal kõrgharidusastmel õppides käesoleva paragrahvi lõiget 5. Õppekava kolmekordse nominaalkestuse tähtaeg hakkab kulgema isiku rakenduskõrgkooli immatrikuleerimisest, lähtudes sellest õppekavast, millele isik immatrikuleeriti. Käesoleva lõike tähenduses eikäsitleta samade kõrgharidusastmetena rakenduskõrgharidusõpet ja bakalaureuseõpet.

(8) Rakenduskõrgkoolil on õigus nõuda õppekulude osalist hüvitamist üliõpilaselt, kes on kahe aastajooksul eksmatrikuleeritud ja uuesti samale õppekavale immatrikuleeritud.

(9) Rakenduskõrgkooli astuva isiku õppekulude osalise hüvitamise määra ja tingimused kehtestab rakenduskõrgkooli nõukogu vähemalt neli kuud enne õppeaasta algust. Käesoleva paragrahvi lõike 6 punktis 1 nimetatud üliõpilase õppekulude osalise hüvitamise määra kehtestamisel arvestab rakenduskõrgkooli nõukogu ülikooliseaduse § 13³ lõike 5 alusel kehtestatud ülemmäära ja üliõpilase täitmata jäänud õppe mahtu. Rakenduskõrgkooli nõukogu võib rakenduskõrgkooli immatrikuleeritud üliõpilase õppekulude osalise hüvitamise määra tõsta kuni 10 protsenti võrreldes eelmise õppeaastaga.

(10) Rakenduskõrgkoolil ei ole õigust nõuda õppekulude hüvitamist üliõpilaselt, kes ei ole täitnud käesoleva paragrahvi lõike 5 punktis 1 sätestatud nõudeid, kui üliõpilane jätkab õpinguid sama õppekava järgi ja kui ta on:

- 1) keskmise, raske või sügava puudega isik või
- 2) alla 7-aastase lapse või puudega lapse vanem või hooldaja.

(11) Käesoleva paragrahvi lõike 5 punktis 1 nimetatud õppekava täitmise mahu nõuet ei kohaldata semestritel, mille jooksul üliõpilane õpib vähemalt kolm kuud välisriigi õppeasutuses, milles sooritatud õpinguid arvestab õppeasutus vähemalt 15 Euroopa ainepunktisüsteemi ainepunktimahus tema õppekava täitmise osana, ning välisriigis õppimisele järgneval semestril.

(12) Käesoleva paragrahvi lõikes 11 nimetatud juhul pikeneb õppekava nominaalkestus iga semestri võrra, mille jooksul üliõpilane õppis välisriigi õppeasutuses.

(13) Käesolevas seaduses käsitletakse õppekulude hüvitamisena õppekulude hüvitamist kõrgharidusastme õppekavadel, mis on kantud Eesti Vabariigi haridusseaduse § 36⁶ lõike 4 alusel asutatud Eesti Hariduse Infosüsteemi.

(14) Käesoleva paragrahvi lõike 5 punktis 1 nimetatud juhul ei loeta õppekava täidetud mahu hulka varasemate õpingute jatõkogemuse arvestamisega täidetud õppekava mahtu.

(15) Rakenduskõrgkoolil ei ole õigust nõuda tasuisiku immatrikuleerimise ega vastuvõtutingimuseks olevate soorituste eest, kui üliõpilane asub õppima õppekulusid hüvitamata.”;

10) paragrahvis 27¹ asendatakse sõnad ”riiklikuks koolitustellimuseks” sõnaga ”tegevustoetuseks”;

11) paragrahv 27⁴ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”§ 27⁴. Õppekohtade täitmine

(1) Üliõpilaseks immatrikuleeritakse isik, kes vastab rakenduskõrgkooli nõukogu kehtestatud vastuvõtutingimustes kehtestatud sisseastumise nõuetele. Põhjustatud juhul võib rakenduskõrgkooli nõukogu kehtestada vastuvõtutingimustes immatrikuleeritavate üliõpilaste arvu ülempiiri, täites õppekohad paremusjärjestuse alusel.

(2) Rakenduskõrgkooli nõukogu võib rühmitada isikuid õppekohtade täitmisel nende eelnevast kvalifikatsioonist või erivajadusest tulenevalt ja kehtestada eri rühmadele erinevaid sisseastumise nõudeid. Sisseastumise nõuete kehtestamisel ei rühmitata isikuid lähtuvalt sellest, kas neilt on õigus õppekulude hüvitamist nõuda või mitte.

(3) Rakenduskõrgkooli nõukogu kehtestatud vastuvõtutingimused põhinevad objektiivsetel ja eelnevalt avalikustatud kriteeriumidel.”;

12)paragrahvi 30²lõike 1 punktist 4 jäetaksevälja sõnad ”riikliku koolitustellimuse täitmiseks”;

13)paragrahvi 32 täiendatakse lõigetega 22–26 järgmises sõnastuses:

”(22) Käesoleva seaduse § 27 lõigetes 5–15 sätestatud õppekulude osalise hüvitamise regulatsioonikohaldatakse alates 2013/2014. õppeaastast rakenduskõrgkooli immatrikuleeritud üliõpilastele.

(23) Enne 2013/2014. õppeaastat rakenduskõrgkooli immatrikuleeritud üliõpilastelt onrakenduskõrgkoolil õigus nõuda õppekulude hüvitamist neile enne 2013/2014. õppeaastat kohaldatud tingimustel ja korras kuni 2015/2016. õppeaasta lõpuni. Alates 2016/2017. õppeaastast kohaldatakse enne2013/2014. õppeaastat rakenduskõrgkooli immatrikuleeritud üliõpilasteõppekulude hüvitamisele käesoleva seaduse § 27 lõigetes 5–15 sätestatud.

(24) Käesoleva seaduse § 12¹lõikes 3sätestatud regulatsiooni, mille kohaselt akadeemilisel puhkusel viibides eitoi üliõpilane täita õppekava, kohaldatakse alates 2013/2014. õppeaastarakenduskõrgkooli immatrikuleeritud üliõpilastele.

(25) Enne 2013/2014. õppeaastat rakenduskõrgkooliimmatrikuleeritud üliõpilastel on õigus akadeemilisel puhkusel viibides täitaõppekava rakenduskõrgkooli nõukogu kehtestatud tingimustel ja korras kuni 2015/2016. õppeaasta lõpuni. Alates 2013/2014. õppeaastast on enne 2013/2014. õppeaastat rakenduskõrgkooli immatrikuleeritud üliõpilaselakadeemilisel puhkusel viibides õigus täita õppekava, kui ta on keskmise, raskevõi sügava puudega isik, alla 3-aastase lapse või puudega lapse vanem võieestkostja või akadeemilisel puhkusel seoses kaitsevääteenistuse läbimisega. Alates 2016/2017. õppeaastast kohaldatakse enne 2013/2014. õppeaastat rakenduskõrgkooliimmatrikuleeritud üliõpilastele käesoleva seaduse § 12¹lõikes 3sätestatud.

(26) 2013. aastal riigieelarvest õppeasutustelekõrgharidustaseme õppe läbiviimise vahendite määramisel arvestatakse vähemalt80 protsendi ulatuses 2012. aastal õppeasutustele esitatud riiklikukoolitustellimuse mahtu ja kuni 20 protsendi ulatuses õppekulud hüvitavate üliõpilastega seotud näitajaidning riiklikult olulisi õppetegevust toetavaid tegevusi. 2014. ja 2015. aastalriigieelarvest õppeasutustele kõrgharidustaseme õppe läbiviimise vahenditemääramisel arvestatakse vähemalt 80 protsendi ulatuses eelmisel aastalõppeasutustele eraldatud tegevustoetuse mahu proportsioone ning kuni 20 protsendi ulatuses õppeasutuste õppe läbiviimise ulatust, kvaliteeti jatulemuslikkust ning riiklikult olulisi õppetegevust toetavaid tegevusi.”;

14)paragrahvi 32²täiendatakse lõikega 4järgmises sõnastuses:

”(4) Käesoleva seaduse § 18 lõikes 3 sätestatudosakoormusega õppes õppekava täitmise mahu nõuet kohaldatakse 2013/2014. õppeaastast ülikooli immatrikuleeritud üliõpilastele. Juhul kui rakenduskõrgkoolinõukogu kehtestatud osakoormusega õppes õppekava kohaselt täitmisele kuuluvaõppe mahu alampiir on 2013/2014. õppeaastale eelneval õppeaastal olnud madalamkui 50 protsenti, on enne 2013/2014. õppeaastat osakoormusel õppinudüliõpilasel 2012/2013. ja 2013/2014. õppeaastal õigus õppida osakoormusega, kuita on täitnud õppekava vähem kui 75 protsenti, aga vähemalt õppeasutusekehtestatud osakoormusega õppe alampiiri mahus.”;

15) paragrahvi 32⁵pealkiri muudetakse järgmiselt:

”§ 32⁵. **Õppekuludehüvitamisega seonduvate piirangute erisused**”;

16)paragrahvi 32⁵lõigetes 1 ja 2 asendatakseauseosa ”§ 27 lõikeid 5–5²” lauseosaga ”§ 27 lõikeid 6–7”;

17)paragrahvi 32⁵lõikes 3 asendatakseauseosa ”§ 27 lõike 5” lauseosaga ”§ 27 lõike 7”.

§5. Tartu Ülikooli seaduse muutmine

Tartu Ülikooli seaduses (RT I, 03.03.2011, 23) tehaksejärgmised muudatused:

1) paragrahvi 2²lõike 4 punktis 4 asendatakseauseosa ”§ 13¹lõikest 2” lauseosaga ”§ 50¹lõikest 4”;

2) paragrahvi 11 lõikest 1 jäetakse välja sõnad ”riiklikukoolitustellimuse ulatuses”;

3) paragrahvi 11 lõikes 1¹asendatakse lauseosa ”§ 13¹lõikest 2” lauseosaga ”§ 50¹lõikest 4”.

§6. Teadus- ja arendustegevusekorralduse seaduse muutmine

Teadus- ja arendustegevusekorralduse seaduse (RT I, 16.03.2011, 11) § 9 lõikes 4¹asendataksesõnad ”kes õpib riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekoha”sõnadega ”kellelt ei nõuta õppekulude hüvitamist”.

§7. Õppetoetuste ja õppelaenu seaduse muutmine

Õppetoetuste ja õppelaenu seaduses (RT I 2003, 58,387; 2010, 22, 108) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 5 lõike 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”2) õpib keskharidusebaasil, põhihariduse baasil, põhihariduse nõudeta kutseõppe õppekaval, kutsekeskharidusõppe õppekaval, kus on riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud koolituskohti, või õpib kõrghariduse õppekaval;”;

2) paragrahvi 5 lõike 3 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”2) õpib doktoriõppeskas täiskoormusega või osakoormusega juhul, kui temalt ei nõuta õppekulude hüvitamist;”;

3) paragrahvi 5 lõike 3 punktist 4 jäetakse välja sõnad ”ja õpib riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekohal”;

4) paragrahvi 14 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”1) Õppeasutusele eraldatav põhitoetuse fond ühe õppekuu kohta saadakse põhitoetuse suuruse korrutamisel vastaval õppeaastal riigi finantseeritavate koolituskohtade arvu või fondieraldamisele eelneval õppeaastal täiskoormusega õppinud üliõpilaste (väljaarvatud doktorantide) arvuga ja põhitoetuse fondi koefitsiendiga.

(2) Õppeasutusele eraldatava täiendava toetuse fond ühe õppekuu kohta saadakse täiendava toetuse suuruse korrutamisel õppeasutusele vastavaks õppeaastaks esitatud riikliku koolitustellimuse alusel moodustatavate keskhariduse baasil kutseõppekoolituskohtade või fondi eraldamisele eelneval õppeaastal täiskoormusega õppinud üliõpilaste (välja arvatud doktorantide) arvuga ja täiendava toetuse fondi koefitsiendiga.

(3) Ühisõppekava korraldatakse käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud õppetoeetuse fondidesuurus ühe õppekuu kohta vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatule.

(4) Doktoranditoetusefond eraldatakse ülikoolile kõrgharidustaseme õppe läbiviimiseks eraldatavate vahendite hulgas.

(5) Õppeasutus jagab õppetoeetuse fondid, välja arvatud doktoranditoetuse fondi, õppevaldkondade vahel proportsionaalselt riigi finantseeritavate koolituskohtadega või fondieraldamisele eelneval õppeaastal täiskoormusega õppinud üliõpilaste arvuga asjaomases õppevaldkonnas. Fondide jagamise tingimused ja korra õppevaldkonnas õppekavade vahel kinnitab õppeasutuse nõukogu.

(6) Õppetoeetuse fondid eraldatakse õppeasutusele, ühisõppekava korral ühisõppekava koostöölepingu kokkulepitud õppeasutusele riigieelarvest Haridus- ja Teadusministeeriumieelarve kaudu.”;

5) seadust täiendatakse §-ga 39² järgmisest sõnastuses:

”§ 39². 2013. aastal eraldatavate õppetoeetuste fondide arvestamine ja eraldamine

2013. aastal eraldatavate kõrgharidustaseme õppe õppetoeetuste fondide arvestamisele ei kohaldata käesoleva seaduse §-s 14 sätestatud ning 2013. aasta õppetoeetuste fondid arvestatakse ja eraldatakse õppeasutustele 2012. aasta mahus.”;

6) paragrahvi 41 lõike 1 punktid 2 ja 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”2) õpib avalik-õiguslikus ülikoolis või eraülikoolis doktoriõppes täiskoormusega;

3) õpib riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekohal, kui riikliku koolitustellimuse lepingus ei ole kokku lepitud teisiti, või alates 2016/2017. õppeaastast õpib doktoriõppes ilma õppekulude hüvitamata;”;

7) paragrahvi 41 lõike 1 punktist 5 jäetakse välja sõnad ”ja õpib riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekohal”.

§8. Ülikooliseaduse muutmine

Ülikooliseaduses (RT I, 12.12.2011, 7) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 punkt 11 tunnistatakse kehtetuks;

2) paragrahvi 2 täiendatakse punktiga 11¹ järgmisest sõnastuses:

”11¹) tegevustoetus – kõrgharidustaseme õppe läbiviimiseks õppeasutusele riigieelarvest Haridus- ja Teadusministeeriumieelarve kaudu eraldatav toetus, mille eesmärgiks on luua võrdväärsed õppimisvõimalused

kõigile võimekatele ja motiveeritud üliõpilastele ning tagada õppeasutusele tema missiooni, eesmärgi ja ülesannete täitmiseks vajalikud rahalised vahendid;”;

3) paragrahvi 2 punktid 14 ja 15 tunnistatakse kehtetuks;

4) paragrahvi 2 täiendatakse punktiga 20 järgmisest sõnastuses:

”20) semester– viis õppekuud või õppeasutuse otsusel sellest pikem ajavahemik, mille mahtainepunktides on pool õppeaasta mahust.”;

5) paragrahv 13¹ tunnistatakse kehtetuks;

6) paragrahvi 13² pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”§ 13². Õppekohtade täitmine”;

7) paragrahvi 13² lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”(1) Üliõpilaseks immatrikuleeritakse isik, kes vastab ülikooli nõukogu kehtestatud vastuvõtutingimustes kehtestatud sisseastumismõnõuetele. Põhjendatud juhul võib ülikooli nõukogu kehtestada vastuvõtutingimustes immatrikuleeritavate üliõpilaste arvu ülempiiri, täites õppekohad paremusjärjestuse alusel.”;

8) paragrahvi 13² täiendatakse lõigetega 1¹ ja 1² järgmises sõnastuses;

”(1¹) Ülikooli nõukogu võib rühmitada isikuid õppekohtade täitmisel nende eelnevast kvalifikatsioonist või erivajadusest tulenevalt ja kehtestada erinevatele rühmadele erinevaid sisseastumismõnõude. Sisseastumismõnõuete kehtestamisel ei rühmitata isikuid lähtuvalt sellest, kas neil on õigus nõuda õppekulude hüvitamist või mitte.

(1²) Ülikooli nõukogu kehtestatud vastuvõtutingimused põhinevad objektiivsetel ja eelnevalt avalikustatud kriteeriumidel.”;

9) paragrahvi 13² lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

10) paragrahvi 13² lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”(4) Isikule, kellelt ei ole vähemalt pooleõppekava nominaalkestuse jooksul nõutud õppekulude hüvitamist, ei kohaldata läbitud õppekava kolmekordse nominaalkestuse jooksul või bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhineva õppe korral selle õppekava kahekordse nominaalkestuse jooksul samal kõrgharidusastmel õppides käesolevas seaduses § 13³ lõiget 1.”;

11) paragrahvi 13² lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”(6) Tegevustoetuse eraldamisel võib kokkuleppida õppesuunal ja õppekavad, millel õppides kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud üliõpilasele käesoleva seaduse § 13³ lõiget 1.”;

12) paragrahvi 13³ tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”(1) Õppekulude hüvitamist ei ole õigust nõuda üliõpilaselt, kes:

1) õpib täiskoormusega õppekaval, mille õppekeel on eesti keel, ja on algavaks semestriks täitnud kumulatiivselt eelmistelsemestritel õppekava kohaselt täitmisele kuuluva õppe mahu;

2) õpib õppesuunal või õppekaval, millel õppimiseks on tegevustoetuse eraldamisel kokku lepitud käesoleva lõike punktis 1 sätestatud erinevad nõuded.

(2) Ülikoolil on õigus, juhul kui tegevustoetuse eraldamisel ei ole kokku lepitud teisiti, nõuda õppekulude osalist hüvitamist:

1) üliõpilaselt, kes õpib täiskoormusega õppekaval, mille õppekeel on eesti keel, ja ei ole algavaks semestriks täitnud kumulatiivselt eelmistel semestritel õppekava kohaselt täitmisele kuuluvat õppemahtu;

2) üliõpilaselt, kes õpib osakoormusega või eestikeelest erineva õppekeelega õppekaval;

3) käesoleva seaduse § 13² lõikes 4 nimetatud üliõpilaselt.

(3) Ülikoolil on õigus nõuda õppekulude osalist hüvitamist üliõpilaselt, kes on kahe aasta jooksul eksmatrikuleeritud ja uuesti immatrikuleeritud samale õppekavale.

(4) Ülikooli astuva isiku õppekulude osalist hüvitamise määra ja tingimused kehtestab ülikooli nõukogu vähemalt neli kuudenne õppeaasta algust. Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 1 nimetatud üliõpilase õppekulude osalist hüvitamise määra kehtestamisel arvestab ülikooli nõukogu käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel kehtestatud ülemmäära ja üliõpilasetäitmata jäänud õppe mahtu. Ülikooli nõukogu võib ülikooli

immatrikuleeritud üliõpilase õppekulude osalise hüvitamise määra tõsta kuni kümme protsentivõrreldes eelmise õppeaastaga.

(5) Vabariigi Valitsus kehtestab määruisega kõrgharidustaseme õppe õppekulude osalise hüvitamise ülemmäärad ainepunktidele kõrgharidusastmeti ja arvestades vajaduse korral õppekavade erisusi ning lähtudes õppetöö läbiviimisega seotud võimalikest täiendavatest kuludest, sealhulgas õppevahenditele ja õppejõududele tehtavatest kuludest.

(6) Ülikoolil ei ole õigust nõuda õppekulude hüvitamist üliõpilaselt, kes ei ole täitnud käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud nõudeid, kui üliõpilane jätkab õpinguid sama õppekavajärgi ja kui ta on:

- 1) keskmise, raske või sügava puudega isik või
- 2) alla 7-aastase lapse või puudega lapse vanem või eestkostja.

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud õppekava täitmise mahu nõuet ei kohaldata semestritel, mille jooksul üliõpilane õpib vähemalt kolm kuud välisriigi õppeasutuses, milles sooritatud õpinguid arvestab õppeasutus vähemalt 15 Euroopa ainepunktisüsteemi ainepunktimahus tema õppekava täitmise osana, ning välisriigis õppimisele järgneval semestril.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud juhul pikeneb õppekava nominaalkestus iga semestri võrra, mille jooksul üliõpilane õppis välisriigi õppeasutuses.

(9) Käesolevas seaduses käsitletakse õppekulude hüvitamisena õppekulude hüvitamist kõrgharidustaseme õppekavadel, mis on kantud Eesti Vabariigi haridusseaduse § 36¹ lõike 4 alusel asutatud Eesti Hariduse Infosüsteemi.

(10) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud juhul ei loeta õppekava täidetud mahu hulka varasemate õpingute jatõkogemuse arvestamisega täidetud õppekava mahtu.

(11) Ülikoolil ei ole õigust nõuda tasu isikuimmatrikuleerimise ega vastuvõtutingimuseks olevate soorituste eest, kui üliõpilane asub õppima õppekulusid hüvitamata.”;

13) paragrahvis 13⁴ asendatakse sõnad ”riiklikuks koolitustellimuseks” sõnaga ”tegevustoetuseks”;

14) paragrahvi 14 lõike 3 punktis 7 asendatakse sõnad ”riikliku koolitustellimuse” sõnadega ”tegevustoetuse eraldamiselepingu”;

15) paragrahvi 22 täiendatakse lõikega 9¹ järgmises sõnastuses:

”(9¹) Ülikool võimaldab üliõpilasel kuulata loenguid või muul viisil osaleda õppetöös ning sooritada eksameid, arvestusi või muul viisil täita õppekava ülikooli nõukogu kehtestatud korras.”;

16) paragrahvi 22 lõige 10 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”(10) Õppekava nominaalkestuse hulka ei arvestata üliõpilase akadeemilist puhkust. Akadeemilisel puhkusel viibides ei ole üliõpilasel õigus täita õppekava, välja arvatud juhul, kui ta on:

- 1) keskmise, raske või sügava puudega isik või
- 2) alla 3-aastase lapse või puudega lapse vanem või eestkostja või
- 3) akadeemilisel puhkusel seoses kaitsevõtteenistusel läbimisega.”;

17) paragrahvi 22² lõike 1 punktis 6 asendatakse sõnad ”riikliku koolitustellimuse” sõnadega ”ülikooliga sõlmitavategevustoetuse eraldamise lepingu”;

18) paragrahvi 23 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”(2) Osakoormusega õppes täidab üliõpilane iga õppeaasta lõpuks õppekava kohaselt täitmisele kuuluva õppe mahust kumulatiivselt 50 kuni 75 protsenti.”;

19) paragrahvi 23 lõikest 3 jäetakse välja sõnad ”jäülikool võib üliõpilaselt nõuda õppekulude hüvitamist”;

20) paragrahvi 35 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”(4) Emeriitprofessori tasu maksmist toetatakse riigieelarvest eraldatava tegevustoetuse mahu hulgas.”;

21) paragrahvi 36 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”(3) Emeriitdtsendi tasu maksmist toetatakse riigieelarvest eraldatava tegevustoetuse mahu hulgas.”;

22)paragrahvi 42 lõiget 1 täiendatakse punktiga 1¹järgmisessõnastuses:

”1¹) omandada kõrgharidust õppekulusidhüvitamata, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti;”;

23)paragrahvi 49 lõige 2 muudetakse ja sõnastataksejärgmiselt:

”(2) Juriidilistelja füüsilistel isikutel on õigus taotleda ülikoolis õppekohtade avamistomavahendite arvel, õppekohtade täitmisel lähtutakse käesoleva seaduse §-s 13²sätestatust.”;

24)paragrahvi 49 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

25) seadust täiendatakse §-ga 50¹järgmisessõnastuses:

”§ 50¹. Riigieelarvestõppeasutustele kõrgharidustaseme õppe läbiviimise vahendite määramine ja ülikoolilitegevustoetuse eraldamine

(1) Riigieelarvest õppeasutustelekõrgharidustaseme õppe läbiviimise vahendite määramisel arvestatakse õppeläbiviimise ulatuse, kvaliteedi ja tulemuslikkusega seotud tegevustetoetamiseks 70–75 protsenti ja riiklikult oluliste õppe läbiviimist toetavategevuste toetamiseks 25–30 protsenti eraldatud vahendite mahust.

(2) Riigieelarvest õppeasutustelekõrgharidustaseme õppe läbiviimise vahendite määramisel arvestatakse:
1) õppe läbiviimise ulatusena vastuvõetudüliõpilaste arvu, välisriigi õppeasutustes õppivate üliõpilaste arvu, ülikoolisõppivate välisriigi üliõpilaste arvu, korraliste õppejõududena töötavatevälisõppejõudude arvu ja täiskoormusega õppivate üliõpilaste arvu;
2) õppe läbiviimise kvaliteedina eelmistestulemuslepingutes seatud eesmärkide täitmist, immatrikuleeritud üliõpilasteeelnevaid õppetulemusi, järgmisel kõrghariduse astmel edasiõppimist ja lõpetanute tööhõivet;
3) õppe läbiviimise tulemuslikkusena ülikoolilõpetajate arvu ja lõpetajate arvu riigile olulistes õppevaldkondades;
4) riiklikult oluliste õppe läbiviimist toetavategevustena õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmist, õppekavade ja õppevaldkondadeõppe läbiviimise erisusi ning muid tegevusi, mille toetamine lepitakse kokkuülikoolile tegevustoetuse eraldamisel.

(3) Riigieelarvest kõrgharidustaseme õppeläbiviimise vahendite määramise tingimuste täpsustused ning doktoriõppetulemustasu määra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

(4) Ülikoolile tegevustoetuse eraldamiseksõlmitakse ülikooli, ühisõppekava korral koostöölepingus kokkulepitudõppeasutuse ning haridus- ja teadusministri vahel kolmeks aastaks ülikoolimissioonist, eesmärkidest ja ülesannetest ning riigi vajadustest lähtuvhaldusleping, milles lepitakse kokku poolte õigused ja kohustused, vastutus jategevustoetuse eraldamise kord. Halduslepingu täitmiseks sõlmitaksehalduslepingu lisana igal aastal tulemusleping.

(5) Tulemuslepingus lepitakse kokku:

1) ülikooli missioonist, eesmärkidest ja ülesannetest ning riigi vajadustest tulenevad peamised kohustused, sealhulgaskõrgharidustaseme õppe läbiviimise ulatust, kvaliteeti ja tulemuslikkustpuudutavad kohustused ning nende finantseerimise tingimused;
2) erandid, mille kohaselt ülikoolil ei oleõigust nõuda õppekulude osalist hüvitamist üliõpilaselt, kes õpib õppekaval võiõppesuunal, mille õppekeel on eesti keelest erinev keel, või kes ei olealgavaks semestriks täitnud kumulatiivselt eelmistel semestritel õppekavakohaselt täitmisele kuuluvat õppe mahtu või käesoleva seaduse § 13²lõikes 4 nimetatud üliõpilaselt;
3) õppekavad, mille alusel on ülikoolil lubatudläbi viia ainult osakoormusega õpet;
4) doktoriõppe rahastamisel doktoranditoetusefondi arvestamise alused ja nooremteadurina töötamise töötasu fondi arvestamisealused ning doktoranditoetuse ja nooremteadurina töötamise töötasu fondi maht,doktoriõppe õppekohtade arv, mida ülikool on kohustatud vastaval õppeaastalooma, ja oodatav lõpetajate arv, mille ülikool on kohustatud vastaval aastaltagama;
5) riiklikult olulised ülikooli õppe läbiviimisttoetavad tegevused ja nende finantseerimise tingimused;
6) üliõpilaste stipendiumifondi eraldamise alusedja maht kõrgharidustaseme õppe läbiviimise ulatuse, kvaliteedi jäätulemuslikkuse tagamise eesmärgil;
7) tulemuslepingu aruandluse vorm.

(6) Ülikoolile tegevustoetuse eraldamiseksõlmitava halduslepingu ja tulemuslepingu sõlmimiseks peab haridus- jateadusminister läbirääkimisi ülikooliga, lähtudes ülikooli missioonist,eesmärkidest ja ülesannetest, prognoositavast kõrgharidusega spetsialistidevajadusest tööturul, ministriumide, omavalitsusüksuste liitude,registreeritud kutse- ja erialaliitude ning ülikoolide ettepanekutest ja kõrgharidustasemeõppe läbiviimiseks riigieelarves ettenähtud vahenditest.

(7) Vabariigi Valitsus kiidab haridus- jateadusministri ettepanekul käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatudläbirääkimiste tulemusel koostatud tegevustoetuse eraldamiseks sõlmitavahalduslepingu ja tulemuslepingu eelnõud heaks ning volitab haridus- jateadusministri lepinguid allkirjastama.

(8) Pärast doktoriõppe nominaalkestuse lõppemistkatab Haridus- ja Teadusministeerium ülikooli doktoriõppe kulud summas, missaadakse selleks ajaks kaitstud doktorikraadide arvu, kuid mitte suurema arvukui

tegevustoetuse eraldamise lepingus kokkulepitud doktoriõppe lõpetajate arv, korrutamisel doktoriõppe tulemustasuga.

(9) Üliõpilaste stipendiumite liigid, suurused ja nende määramise üldtingimused kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.”;

26) paragrahvi 55¹ lõikes 3 asendatakse lauseosa ”Käesoleva seaduse § 13¹ lõigetes 9 ja 11 sätestatud õigust” sõnaga ”õigust”;

27) paragrahvi 55² pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”§ 55². Õppekulude hüvitamisega seonduvate piirangute erisused”;

28) paragrahvi 56 lõikest 15 jäetakse välja lauseosa ”Käesoleva seaduse §-s 13³ nimetatud”;

29) paragrahvi 56 täiendatakse lõigetega 16–21 järgmisessõnastuses:

”(16) Käesoleva seaduse §-s 13³ sätestatud õppekulude osalise hüvitamise regulatsiooni kohaldatakse alates 2013/2014. õppeaastast ülikooli immatrikuleeritud üliõpilastele.

(17) Enne 2013/2014. õppeaastat ülikooli immatrikuleeritud üliõpilastelt on ülikoolil õigus nõuda õppekulude hüvitamist enne 2013/2014. õppeaastat kohaldatud tingimustel ja korras kuni 2015/2016. õppeaasta lõpuni. Alates 2016/2017. õppeaastast kohaldatakse enne 2013/2014. õppeaastat ülikooli immatrikuleeritud üliõpilaste õppekulude hüvitamisele käesoleva seaduse §-s 13³ sätestatud.

(18) Doktoriõppe baasmaksumus kehtestatakse aastatel 2013–2015 vastava aasta riigieelarvega.

(19) Käesoleva seaduse § 22 lõikes 10 sätestatud regulatsiooni, mille kohaselt akadeemilisel puhkusel viibides ei tohi üliõpilane täita õppekava, kohaldatakse alates 2013/2014. õppeaastast ülikooli immatrikuleeritud üliõpilastele.

(20) Enne 2013/2014. õppeaastat ülikooli immatrikuleeritud üliõpilastel on õigus akadeemilisel puhkusel viibides täita õppekava ülikooli nõukogu kehtestatud tingimustel ja korras kuni 2015/2016. õppeaasta lõpuni. Alates 2013/2014. õppeaastast on enne 2013/2014. õppeaastat ülikooli immatrikuleeritud üliõpilasel akadeemilisel puhkusel viibides õigust täita õppekava, kui ta on keskmise, raske või sügava puudega isik, alla 3-aastase lapse või puudega lapse vanem või eestkostja või akadeemilisel puhkusel seoses kaitsevæteenistuse läbimisega. Alates 2016/2017. õppeaastast kohaldatakse enne 2013/2014. õppeaastat ülikooli immatrikuleeritud üliõpilastele käesoleva seaduse § 22 lõikes 10 sätestatud.

(21) 2013. aastal riigieelarvest õppeasutustele kõrgharidustaseme õppe läbiviimise vahendite määramisel arvestatakse vähemalt 80 protsendi ulatuses 2012. aastal õppeasutustele esitatud riiklikukoolitustellimuse mahtu ja kuni 20 protsendi ulatuses õppekulusid hüvitavate üliõpilastega seotud näitajaid, doktoriõppe läbiviimist ning riiklikult olulisi õppetegevust toetavaid tegevusi. 2014. ja 2015. aastal riigieelarvest õppeasutustele kõrgharidustaseme õppe läbiviimise vahendite määramisel arvestatakse vähemalt 80 protsendi ulatuses eelmisel aastal õppeasutustele eraldatud tegevustoetuse mahuproportsioone ning kuni 20 protsendi ulatuses õppeasutuste õppe läbiviimiseulatus, kvaliteeti ja tulemuslikkust, doktoriõppe läbiviimist ning riiklikult olulisi õppetegevust toetavaid tegevusi.”;

30) paragrahvi 56⁵ täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

”(5) Käesoleva seaduse § 23 lõikes 2 sätestatud osakoormusega õppes õppekava täitmise mahu nõuet kohaldatakse 2013/2014. õppeaastast ülikooli immatrikuleeritud üliõpilastele. Kui ülikooli nõukogu kehtestatud osakoormusega õppes õppekava kohaselt täitmisele kuuluva õppe mahualampiir on 2013/2014. õppeaastale eelneval õppeaastal olnud madalam kui 50 protsenti, on enne 2013/2014. õppeaastat osakoormusega õppinud üliõpilasel 2012/2013. ja 2013/2014. õppeaastal õigus õppida osakoormusega, kui ta on täitnud õppekava vähem kui 75 protsenti, aga vähemalt õppeasutuse kehtestatud osakoormusega õppe alampiiri mahus.”;

31) paragrahvi 56¹⁰ lõikes 1 asendatakse sõnad ”koos riikliku koolitustellimusega Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarve kaudu” sõnadega ”eraldatava tegevustoetuse mahu hulgas”;

32) paragrahvi 56¹⁰ lõikes 2 asendatakse sõnad ”koos riikliku koolitustellimuse esitamisega Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarve kaudu” sõnadega ”eraldatava tegevustoetuse mahuhulgas”;

33) paragrahvi 56¹¹ lõikes 3 asendatakse sõnad "kas tulemuslepe alusel eraldatavaid riigieelarve vahendeid võikahandades järgmisel õppeaastal ülikoolile esitatava riikliku koolitustellimusemahtu" sõnadega "tulemuslepe alusel eraldatavaid riigieelarve vahendeid";

34) paragrahvi 56¹¹ täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

"(4) 2009. aastal Haridus- ja Teadusministeerium ning ülikoolide vahel sõlmitud riikliku koolitustellimuse lepingud loetakse lõpuni täidetud neljaks aastaks.

(5) Enne 2013. aasta 1. jaanuari Haridus- ja Teadusministeeriumi ning ülikoolide vahel sõlmitud riikliku koolitustellimuse lepingud kehtivad, kuni lepingu pooled on oma lepingulised kohustused täitnud."

§9. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2013. aasta 1. jaanuaril.

Ene Ergma
Riigikogu esimees